

Datum
2025-06-19

Dariennr
2025/1561
Er referens
Fi2025/01066

Mottagare
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över PM Förbättrat regelverk om beskattning av skog

Skogsstyrelsen, som har anmodats yttra sig över rubricerat PM, avger följande yttrande.

Skogsstyrelsen tillstyrker den övergripande inriktningen i PM om att förenkla och förbättra skatteregler som rör skog, men tar varken ställning till att avstyrka eller tillstyrka den tekniska utformningen av förslagen till ändringar i regelverket om beskattning av skog,

Skogsstyrelsen bedömer att förslaget som möjliggör för enskild näringsidkare att kunna periodisera och göra avdrag för ersättning erhållen vid tecknande av naturvårdsavtal bör kunna bidra till att öka incitamenten för markägare att ingå naturvårdsavtal.

I övrigt lämnar Skogsstyrelsen enbart synpunkter på underlaget som ligger till grund för förslagen och möjliga konsekvenser av förslagen för Skogsstyrelsens verksamhet.

Synpunkter på underlaget

Avsnitt 4.2.1 Skogsstyrelsen tecknar sedan 2021 också naturvårdsavtal för att återväta dikad torvmark i syfte att minska utsläppen av växthusgaser och bidra till ett bättre klimat. Antalet återvätningsavtal ökar årligen och ambitionen är även att antalet nytecknade av denna form av naturvårdsavtal ska öka. Återvätningsavtal är idag förhållandevis små och ersättningen per avtal lägre än för andra naturvårdsavtal, varför förslaget om möjlighet för markägare till periodisering av ersättning inte kommer ha lika stor betydelse. Men i framtiden kan större återvätningsavtal och högre ersättning göra att fler markägare som ingår återvätningsavtal kommer att påverkas av förslaget.

Avsnitt 5.1.3 Skogsstyrelsen noterar att Skatterättsnämndens förhandsbesked till Högsta förvaltningsdomstolen gällande om innebörden av ett beslut om nekat tillstånd till avverkning i fjällnära skog är en inskränkning av

förfoganderätten för all framtid som motsvarar intrång som gäller vid mer långtgående skydd, men att dom ännu inte avkunnats. Mot denna bakgrund föreligger det en osäkerhet i om förslaget om ersättningen i dessa fall kan avsättas till den nya ersättningsfonden.

Avsnitt 5.2. Utredningen anger, grundat på uppgifter från Lantbrukarnas Riksförbund att 38 000 hektar skogsmark omfattas av naturvårdsavtal. Men, arealen är väsentligt större, enligt SCB:s uppgifter (2024) omfattas nära 172 000 hektar landareal (inklusive Ekoparksavtal och särskilda vitryggsavtal) av naturvårdsavtal.

Avsnitt 8.1 och 8.5. De offentligfinansiella effekterna till följd av föreslagna skatte- och avgiftsregler har beräknats i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner där en utgångspunkt är att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Skogsstyrelsen finner det märkligt med denna utgångspunkt eftersom ett av syftena med de föreslagna ändringarna i skattelagstiftningen är att öka incitamenten för markägare att i högre grad vilja avstå brukande av skog till förmån för formella naturvårdsavsättningar.

Avsnitt 8.1. Underlaget som använts för den offentligfinansiella effekten har enbart utgjorts av den utbetalda intrångsersättningar från Naturvårdsverket under år 2024, vilken i underlaget anges till 1,3 miljarder kronor. Skogsstyrelsens utbetalda intrångsersättningar till följd av nekade tillstånd till avverkning ovan gränsen för fjällnära och beslut om biotopskydd, vilken 2024 sammanlagt uppgick till drygt 430 miljoner, ingår således inte.

Den varaktiga effekten av senareläggningen av betalningen förändras inte nämnvärt på längre sikt även om Skogsstyrelsens utbetalda intrångsersättning för bildande av biotopskyddsområden (117 miljoner under 2024) läggs till, men bör innebära att det icke återförda beloppet på kort sikt blir något högre än de 41,4 miljoner som anges i PM.

Mer betydelsefullt för beräkningen av den sammantagna offentligfinansiella effekten är att intrångsersättningen som markägare erhåller vid ett nekat tillstånd till avverkning ovan gränsen för fjällnära, vilken uppgick till 323 miljoner under 2024, föreslås beskattas som en kapitalvinst i stället för som en intäkt. Den förmånligare beskattningen av denna ersättning kan innebära att intresset för markägare att ansöka om tillstånd till avverkning snarare består i stället öka skapa incitament för markägaren att anmäla om intresse för formellt skydd, exempelvis naturreservat eller naturvårdsavtal.

Skogsstyrelsen har under den senaste treårsperioden ingått naturvårdsavtal som resulterat i en genomsnittlig årlig utbetald ersättning om 14 miljoner kronor. Eftersom även bland annat Naturvårdsverket betalar ut ersättning till markägare som ingår naturvårdsavtal, enligt uppgift från Naturvårdsverket ca 7 miljoner årligen, förefaller utredningens angivna belopp 15 miljoner kronor vara i underkant. Utredningens beräknade offentligfinansiella effekt kan därför vara något i underkant även i detta hänseende.

Avsnitt 8.7. Av utredningen framgår att *förslagen kan medföra att arealen av värdefull skog och mark för naturvårdande ändamål ökar i någon grad. Det*

är för Skogsstyrelsen oklart på vilka underlag och grunder utredningen kommer fram till det.

Skogsstyrelsen ställer sig tveksam till bedömningen om att arealen mark för naturvårdande ändamål, dvs formellt skyddad skog, kommer öka i någon mån till följd av de förslag som föreslås. Detta då en utgångspunkt i utredningens konsekvensanalys är att anslagen för bildandet av formellt skydd till myndigheterna bibehålls på nuvarande nivå. För att en ökning ska kunna ske med den utgångspunkten behöver incitamenten hos fastighetsägarna bli starkast för att vilja ha den skyddsform med lägst ersättning per hektar, dvs naturvårdsavtal. Skogsstyrelsen bedömer det inte som troligt eftersom utredningens förslag om att intrångsersättning till följd av nekat tillstånd till avverkning ovan gränsen för fjällnära innebär en mer förmånlig beskattning än förslaget gällande ersättning som erhålls vid ingående av ett naturvårdsavtal ovan gränsen för fjällnära.

Däremot när det gäller förslagets eventuella påverkan på Skogsstyrelsens verksamhet med återvätning av utdikade torvmarker, där det för närvarande inte råder brist på medel till ersättning, bedömer Skogsstyrelsen att förslagen i viss mån kan påverka markägares vilja att i högre utsträckning ingå återvättningsavtal. 2025 var den genomsnittliga ersättningen för återvättningsavtal 25 000 kr/ha, vilket innebär att inte samtliga avtal kommer att omfattas av förslaget om möjlighet till periodisering av ersättningen på naturvårdskonto. Det kan dock komma att förändras i framtiden med större avtal och högre ersättning. Enligt den hindersanalys¹ Skogsstyrelsen genomfört i syfte att identifiera och analysera hinder för arbetet med återvätning med fokus på markägarens perspektiv är den ekonomiska ersättningens storlek ett av flera incitament för markägare att ingå återvättningsavtal.

Om beslutet

I detta ärende har generaldirektören Herman Sundqvist beslutat och processförvaltare Johan Åberg varit föredragande. I utformningen av yttrandet har också återvätningsspecialist Sofia Österdahl deltagit.

Ärendet har handlagts digitalt och detta yttrande saknar därför namnunderskrifter.

¹ Skogsstyrelsen 2025. Analys av hinder för återvätning och förslag på åtgärder. Skogsstyrelsens rapport 2025/13.